

ADDENDA EDITORULUI

George Lateș¹

Aparent, Alexandru Macedonski nu pare a avea legături de durată cu istoria locală a Galațiului și a Dunării de Jos. Biografia săi au identificat câteva elemente biografice semnificative, dar nu le-au subsumat unei astfel de componente geografice, cu relevanță pentru arealul nostru cultural. Cea dintâi componentă vizează perioada cu care tânărul poet își asumă o opțiune liberală, convins fiind că moștenirea pașoptistă, a sa și a familiei sale, îl indicau ca fiind o persoană căreia statul trebuia să-i arate recunoștință. Drept consecință cere să i se acorde onoruri administrative pentru care nu avea nicio experiență practică. Astfel, drept recompensă că nu a fost trecut pe listele liberale pentru Cameră, devine disident și atacă virulent regalitatea și partidul liberal. Disidența îi reușește și obține câteva funcții publice, precum cea de director al Prefecturii județului Bolgrad, apoi al Prefecturii Siliștea Nouă, ca în final să fie numit în 1879 administrator al plajei Sulina. La o privire atentă, toate aceste onoruri administrative se circumscriu arealului Dunării de Jos, ceea ce-l plasează în zona de interes a istoriei locale.

Cea de-a doua componentă e circumscrisă istoriei Galațiului, în care a ființat un cenaclu macedonskian, cu adepți pentru intelectualii locului. După celebra epigramă din 1883, cenaclul se autodizolvă, Literatorul își pierde abonații, iar oprobiul public se dezlănțuie vehement, în ciuda efortului autorului de a-și nuanța atacul, unul ținând însă de convenția literară, nu de cea politică. Primul atac vehement a venit însă din partea lui Eminescu, cel care în articolul Naționalitate și cosmopolitism din Timpul îl include în seria celor care practică un cosmopolitism dăunător spiritului național. Dincolo de idiosincrasia reciprocă dintre cei doi, rămâne însă amănuntul nașterii eminescienismului gălățean, care se va materializa în ridicarea primei statui din marmură de carrara, cioplită de Friederich Stark și inclusă într-un ansamblu de arhitectură peisageră, conform cu ceea ce oferea ca sugestie poezia eminesciană din volumul Poezii din 1884, editat și reeditat de Titu Maiorescu.

Momentul inaugurării statuii a fost prilej de mare sărbătoare în urbe și în spațiul românesc. Participarea unor personalități politice și culturale de primă mărime fiind înregistrată de presa vremii și immortalizată mai apoi în volumul consacrat evenimentului și în medalia aniversară bătută cu această ocazie.

¹ Conf.univ.dr., Universitatea Danubius din Galați

După Curentul Eminescu, conferința lui Vlahuță rostită la Atheneul Român în 12 martie 1892 și articolul lui G. Ibrăileanu, Curentul eminescian din Viața Românească, evenimentul gălățean consacră o realitate culturală de substanță: nașterea întâiului eminescianism, preponderent mimetic, tocmai pentru că s-a ivit din această emoție colectivă, generată de gestul teribilist al unui poet care se considera mai presus decât ceilalți.

Ne facem datoria să adăugăm aceste detalii cu iz local la ceea ce a fost și este receptarea operei macedonskiene, alterată de amănunte biografice relevante doar dacă mergem pe logica aristotelică a cauzei și efectului.